

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ДИСЦИПЛІНИ «СВІТОВІ ЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ І ІННОВАЦІЙНА
ДІЯЛЬНІСТЬ»
(для студентів спеціальності 6.030503 «Міжнародна економіка»)
(за вимогами ECTS)**

*Затверджено на засіданні Вченої ради
економіко-правового факультету
протокол №6 від 17.03.2015р.*

**Маріуполь
2015 рік**

Методичні рекомендації з дисципліни «Світові економічні системи і інноваційна діяльність» (для студентів спеціальності 6.030503 «Міжнародна економіка» денної та заочної форм навчання) / Укл. Ніколенко Т.І. – Маріуполь: МДУ, 2015. – 42 с.

Методичні рекомендації з дисципліни «Світові економічні системи і інноваційна діяльність» (для студентів спеціальності 6.030503 «Міжнародна економіка» денної та заочної форм навчання) складено на підставі відповідних нормативних вимог Міністерства освіти і науки України, галузевих стандартів вищої освіти за напрямом 0501 Економіка і підприємництво, методичних рекомендацій Маріупольського державного університету.

Рекомендується студентам денної та заочної форм навчання.

*Затвержено на засіданні кафедри міжнародної економіки
протокол №6 від 21.01.2015 р.*

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань <u>0305 Економіка та підприємництво</u>	За вибором
	Напрямок підготовки <u>6.030503 «Міжнародна економіка»</u>	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>«Міжнародна економіка»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: розробити презентацію		Семестр
Загальна кількість годин – 36		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,6 самостійної роботи студента – 1,2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«Бакалавр»</u>	Лекції
		12 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Самостійна робота
		12 год.
Індивідуальні завдання: 4 год.		
Вид контролю: ПМК		

ПЕРЕДМОВА

Розвиток міжнародних економічних відносин, що на сьогодні охоплюють торгівлю, рух капіталу, міграцію робочої сили, виробничу кооперацію, валютну взаємодію, призводить до формування усталених каналів системної мікро- і макровзаємодії із якісно новими характеристиками, властивостями і принципами функціонування структурних елементів світового господарства і його інституцій. Інтернаціоналізація інноваційної діяльності, проявляючись у взаємопроникненні національних науково-технологічних потенціалів і державних систем управління їх розвитком, міждержавній та наддержавній уніфікації та гармонізації організаційно-правових регуляторів науково-технологічних зв'язків, міжнародній спеціалізації та кооперації на всіх стадіях НДДКР обумовлює утворення міжнародних інноваційних систем.

Їх ініціаторами та безпосередніми учасниками на сучасному етапі виступають держави – лідери світової економіки, ТНК, окремі інноваційні структури і творчо активні індивідууми. Функціонування міжнародної інноваційної системи супроводжується постійним збільшенням частки високотехнологічних секторів світової економіки, інноваційно спрямованою трансформацією факторів виробництва та інституційно-регулятивних структур.

Виходячи з вищесказаного, сформована структура програми курсу «Світові економічні системи і інноваційна діяльність». У програмі викладені концептуальні позиції про сутність інновацій та інноваційних процесів, структура та державне регулювання інноваційної діяльності, сучасні пріоритети розвитку національних інноваційних систем.

Навчальна дисципліна «Світові економічні системи і інноваційна діяльність» вивчається згідно навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» з напрямку підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» для всіх форм навчання.

Дисципліна вивчає: організаційно-економічні передумови нововведень, сутнісну характеристику інноваційних процесів, створення та формування попиту на інновації, методи і складові елементу інноваційної політики, напрями розвитку НІС, систему управління інноваційними процесами, організаційні форми реалізації інновацій, фінансування регулювання і стимулювання інноваційної діяльності, моніторинг інновацій та комплексне оцінювання інноваційного розвитку світових економічних системи.

Метою викладання навчальної дисципліни «Світові економічні системи і інноваційна діяльність» є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками, які необхідні для розуміння основних тенденцій інноваційного розвитку світових економічних систем та визначення стратегії і тактики інноваційного забезпечення суб'єктів господарювання.

Завданням вивчення дисципліни «Світові економічні системи і інноваційна діяльність» - це допомогти студентам глибоко засвоїти теорію і практику інноваційного розвитку світових економічних систем, опанувати стратегію і тактику інноваційного забезпечення суб'єктів господарювання.

Теоретико-методологічною базою вивчення дисципліни «Світові економічні системи і інноваційна діяльність» є попередні навчальні дисципліни: «Вища математика», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Економічний аналіз» тощо.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконуючи практичні завдання. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сутність і складові інноваційної діяльності;
- види інновацій та їх роль у економічному розвитку;
- класифікацію технологічних процесів;
- класифікацію світових технологічних укладів;
- методи державного регулювання інноваційною діяльністю;
- структуру і типи НІС.

вміти:

- оцінювати перспективність напрямів інноваційного розвитку України;
- прогнозувати шляхи інноваційного розвитку, порівнювати з світовими досягненнями інноваційного розвитку економіки,
- оцінювати інвестиційну привабливість та ефективність інноваційної діяльності
- обґрунтовувати організаційно-економічні заходи, спрямовані на підвищення ефективності інноваційної діяльності;

Методи навчання. Навчальні лекції, використання банку візуального супроводження навчального процесу, семінарські заняття, проведення дискусій, робота зі звітами міжнародних організацій, написання реферативних досліджень, виконання науково-дослідних індивідуальних завдань.

Форми контролю: поточний контроль – у формі письмової контрольної роботи 4 рази за семестр (тести та контрольні роботи); контроль виконання індивідуального завдання (проект і його презентація); підсумковий контроль – у формі тестових завдань різного рівня компетентності; підсумкова оцінка складається з результатів виконаного індивідуального завдання, поточного контролю, підсумкового контролю.

Методичне забезпечення. Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, законодавство України з питань розвитку інноваційної діяльності.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		с	Інд.	С.р.	
Модуль 1					
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні та організаційні засади інноваційного розвитку					
Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	6,5	2	2	2	0,5
Тема 2. Фінансування інноваційних процесів та стимулювання інноваційної діяльності	6,5	2	2	2	0,5
Тема 3. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	7	2	2	2	1
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	20	6	6	6	2
Змістовий модуль 2.					
Світові тенденції інноваційного процесу на сучасному етапі					
Тема 5. Інноваційний тип розвитку та національні інноваційні системи	6,5	2	2	2	0,5
Тема 6. Особливості інноваційної діяльності України	7	2	2	2	1
Тема 4. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні	6,5	2	2	2	0,5
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	20	6	6	6	2
Усього годин	40	12	12	12	4
Модуль 2					
ІНДЗ	2				2
Реферат	2				2
Усього годин	4				4

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Модуль 1 (підсумкова контрольна робота)						Модуль 2		Підсумковий тест	Загальна сума
ЗМ1			ЗМ2			реферативне дослідження	індивідуальне науково-дослідне завдання	30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	15	20		
5	5	5	7	7	6				
35									

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1: «Теоретичні та організаційні засади інноваційного розвитку»

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

Розвиток та основні підходи до трактування змісту поняття «інновація». Життєвий цикл інновації. Класифікаційні схеми інновацій. Класифікація інновацій у виробництві. Сутність та зміст інноваційної діяльності. Основні чинники, які впливають на інноваційну діяльність. Сутнісна характеристика інноваційних процесів.

Інноваційна діяльність в розвинених країнах – обсяги використовуваних ресурсів, сучасні тенденції. Вплив інноваційних процесів на формування макроекономічних показників розвитку національних економік.

Інноваційні теорії технологічних змін. Класифікація технологічних укладів. Багатоукладність української економіки.

Тема 2. Фінансування інноваційних процесів та стимулювання інноваційної діяльності

Завдання системи фінансування інноваційної діяльності. Функції і принципи системи фінансування. Способи й джерела фінансування.

Перспективні джерела фінансування. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом. Типи венчурних підприємств. Форми та особливості лізингового фінансування. Фінансовий й оперативний лізинг. Лізинговий договір.

Стимулювання інноваційної діяльності. Заходи створення сприятливих умов для інноваційної діяльності підприємницького сектора. Оцінка й стимулювання праці дослідників і розробників.

Тема 3. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій.

Інноваційна інфраструктура та її розвиток. Сфера інноваційної діяльності. Ринок новацій. Ринок чистої конкуренції нововведень. Ринок інвестицій. Інноваційна інфраструктура. Складові інноваційної інфраструктури.

Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Експлоренти. Патієнти. Комутанти. Віоленти.

Організаційні структури підтримання інноваційного підприємництва. Бізнес-інкубатор. Виробничо-технологічні центри. Фактори перспективності бізнес-інкубаторів в Україні.

Організаційні форми інтеграції науки і виробництва. Регіональні науково-технологічні центри (засновницькі центри, центри інновацій, центри промислової технології). Технопарки. Шляхи створення технопарків. Технополіс. Фірми-інкубатор (безприбуткові, прибуткові, філії вищих навчальних закладів).

Змістовний модуль 2: «Світові тенденції інноваційного процесу на сучасному етапі»

Тема 5. Інноваційний тип розвитку та національні інноваційні системи

Інноваційний тип розвитку як мета економічної політики держави. Інтенсивний тип розвитку. Інноваційний тип розвитку. Показник наукомісткості виробництва. Визначення НІС і теоретичний розвиток концепції НІС. Загальна структура і типи НІС. Основні елементи НІС. Задачі приватного і державного секторів НІС. Основні етапи розвитку НІС. Сучасні пріоритети розвитку НІС. Моделі розвитку НІС України

Тема 6. Особливості інноваційної діяльності України

Оцінка стану та особливостей інноваційного розвитку світової економіки. Країни-лідери за обсягами витрат на науково-дослідні роботи, за інноваційним розвитком та за ефективністю інноваційного розвитку (лідери інновацій, новатори-учні, відстаючі). Динаміка основних показників інноваційної активності за основними розвиненими країнами світу. Глобальний індекс інновацій.

Особливості інвестиційно-інноваційного розвитку України. Інноваційна активність промислових підприємств. Структура наукових та науково-технічних робіт України. Структура витрат підприємств України на інноваційну діяльність. Розподіл створених високих технологій. Фінансування інноваційної діяльності за джерелами в Україні.

Тема 4. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні

Сутність та принципи державного регулювання інноваційної діяльності. Засоби регулювання інноваційної діяльності.

Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності. Інструменти створення сприятливого середовища для інноваційного процесу. Стратегічні пріоритети та напрями інноваційної діяльності в Україні. Особливості митного регулювання інноваційної діяльності.

Державна інноваційна політика. Політика технологічного поштовху. Політика ринкової орієнтації. Політика соціальної орієнтації. Політика, націлена на зміни економічної структури господарського механізму.

Правові аспекти охорони інтелектуальної власності. Інтелектуальний продукт. Авторське право. Комерційна таємниця. Ноу-хау.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття №1 (2 год.)

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

1. Сутність та розвиток інновацій
2. Класифікацій інновацій
3. Сутність та зміст інноваційної діяльності
4. Сутнісна характеристика інноваційних процесів.
5. Інноваційні теорії технологічних змін

Питання до обговорення:

1. Поняття інновацій та їх сучасна характеристика
2. Які об'єкти інноваційної діяльності?
3. Хто виступає в якості суб'єктів інноваційної діяльності?
4. Життєвий цикл інновацій.
5. Сутність сфери інноваційної діяльності.
6. У чому полягає економічна природа інноваційних процесів?
7. Вплив інновацій на соціально-економічний розвиток суспільства.
8. Система класифікації інновацій.
9. Теорія циклічних економічних криз.
10. Теорія довгих хвиль М.Д. Кондратьєва.
11. Теорія економічного розвитку Й.Шумпетера.
12. Дослідження С.-С. Кузнеця, Г.Менша та Р.Фостера.
13. Концепція технологічних устроїв
14. Класифікація технологічних укладів
15. Багатоукладність української економіки

Завдання

Розглянути внесок українського вченого М. Тугана-Барановського (1865-1919 рр.) в теорію інновацій. Визначити особливості теорії прискорення П. Друкера і фактори економічного зростання наприкінці минулого століття.

Ключові поняття:

Інновації, ноу-хау, інноваційна діяльність, інноваційний процес, технологічний уклад, інноватор, нововведення, інноваційні центри, технопарки, технополіси, інноваційні бізнес-інкубатори, венчурні компанії, інноваційні банки, інноваційні фонди.

Нормативна література

1. ЗУ «Про Національну раду з інноваційного розвитку України» 18 липня 2006р. №691
2. ЗУ «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р.
3. ЗУ «Про особливості в оподаткуванні інноваційної діяльності» від 26.12.2002р.
4. ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 21.09.1999р
5. ЗУ «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р.

6. ЗУ «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» від 01.12.1995р.
7. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993р. 07.1999р.
8. ЗУ «Про фондову біржу та цінні папери».

Періодичні видання України з проблем інноваційного розвитку:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал «Бизнес»
3. <http://www.expert.ua> – журнал «Експерт-Україна»
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета «Деловая Столиця»
5. <http://www.kommersant.ua> – газета «Коммерсант-Україна»
6. <http://www.companion.ua> – журнал «Компаньон»
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета «Контракты»
8. <http://www.investgazeta.net> - «Українська інвестиційна газета»
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

Інформаційні ресурси

10. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
11. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.in.gov.ua
12. Офіційний сайт Державної інноваційної фінансово-кредитної установи [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.difku.gov.ua
13. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.sts.gov.ua>
15. Офіційний сайт Донецького обласного управління статистики [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Донецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/> -
17. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.min.gov.ua>
18. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
20. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Національного центру впровадження галузевих інноваційних програм [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.innovations.gov.ua
22. Офіційний сайт Нормативні Акти України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>

23. Офіційний WWW–Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.biz-registr.com.ua/?0^12>

Семінарське заняття №2 (2 год.)

Тема 2. Фінансування інноваційних процесів та стимулювання інноваційної діяльності

1. Завдання системи фінансування інноваційної діяльності
2. Способи й джерела фінансування
3. Перспективні джерела фінансування (лізинг, венчурне фінансування)
4. Стимулювання інноваційної діяльності.

Питання до обговорення:

1. Опишіть функції і принципи системи фінансування інноваційної діяльності.
2. Розгляньте способи й джерела фінансування.
3. Охарактеризуйте перспективні джерела фінансування.
4. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом.
5. Визначте типи венчурних підприємств.
6. Проаналізуйте форми та особливості лізингового фінансування.
7. Охарактеризуйте фінансовий й оперативний лізинг.
8. Сутність лізингового договору.
9. Фінансовий інжиніринг, як новітня фінансова технологія
10. Стимулювання інноваційної діяльності.
11. Опишіть заходи створення сприятливих умов для інноваційної діяльності підприємницького сектора.
12. Визначте методи оцінки й стимулювання праці дослідників і розробників.

Завдання

Проаналізуйте роль грантів у фінансуванні інноваційної діяльності (за результатами зробіть презентацію)

Ключові поняття:

Система фінансування, інноваційна діяльність, інноваційний процес, венчурне фінансування, лізинг, венчурні компанії, інноваційні банки, науково-технічний потенціал, інноваційне підприємство, інноваційні фонди, інтегровані фінансово-промислові структури,

Нормативна література

1. ЗУ «Про Національну раду з інноваційного розвитку України» 18 липня 2006р. №691
2. ЗУ «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р.
3. ЗУ «Про особливості в оподаткуванні інноваційної діяльності» від 26.12.2002р.
4. ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 21.09.1999р

5. ЗУ «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р.
6. ЗУ «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» від 01.12.1995р.
7. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993р. 07.1999р.
8. ЗУ «Про фондову біржу та цінні папери».

Періодичні видання України з проблем інноваційного розвитку:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал «Бизнес»
3. <http://www.expert.ua> – журнал «Експерт-Україна»
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета «Деловая Столиця»
5. <http://www.kommersant.ua> – газета «Коммерсант-Україна»
6. <http://www.companion.ua> – журнал «Компаньон»
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета «Контракты»
8. <http://www.investgazeta.net> - «Українська інвестиційна газета»
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.in.gov.ua
3. Офіційний сайт Державної інноваційної фінансово-кредитної установи [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.difku.gov.ua
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.sts.gov.ua](http://www.sts.gov.ua)
6. Офіційний сайт Донецького обласного управління статистики [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Донецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/> -
8. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.min.gov.ua>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національного центру впровадження галузевих інноваційних програм [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.innovations.gov.ua
13. Офіційний сайт Нормативні Акти України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>

14. Офіційний WWW–Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.biz-registr.com.ua/?0^12>

Семінарське заняття №3 (2 год.)

Тема 3. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій

1. Інноваційна інфраструктура та її розвиток
2. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.
3. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємництва (бізнес-інкубатор).
4. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва (РНТЦ, технопарк, технополіс)

Питання до обговорення:

1. Визначте сутність та складові інноваційної інфраструктури.
2. Охарактеризуйте організаційні форми інноваційної сфери.
3. Опишіть в яких формах може розвиватися венчурне підприємництво?
4. Визначте перспективи розвитку венчурного бізнесу в Україні.
5. Бізнес-інкубатор як організаційна структура підтримання інноваційного підприємництва.
6. Особливості розвитку бізнес-інкубаторів в Україні.
7. Розгляньте особливості регіональних науково-технологічних центрів.
8. Визначте сутність технопарків
9. Технополіси як форма інтеграції науки і виробництва

Завдання

Проаналізувати світовий досвід становлення технологічного ринку в США, Японії, Швеції, Тайвані і ін.. На основі аналізу визначити, що є основним елементом державної політики в розвинених країнах?

(це програми стійкого розвитку і створення технокополісів і технопаркових структур як інноваційних центрів)

Ключові поняття:

Інновації, інноваційна інфраструктура, ноу-хау, інноваційна діяльність, інноваційний процес, венчурне підприємництво, бізнес-інкубатор, РНТЦ, технопарк, технополіс, виробничо-технічні системи.

Нормативна література

1. ЗУ «Про Національну раду з інноваційного розвитку України» 18 липня 2006р. №691
2. ЗУ «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р.
3. ЗУ «Про особливості в оподаткуванні інноваційної діяльності» від 26.12.2002р.
4. ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 21.09.1999р
5. ЗУ «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р.
6. ЗУ «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» від 01.12.1995р.

7. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993р. 07.1999р.
8. ЗУ «Про фондову біржу та цінні папери».

Періодичні видання України з проблем інноваційного розвитку:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал «Бизнес»
3. <http://www.expert.ua> – журнал «Експерт-Україна»
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета «Деловая Столиця»
5. <http://www.kommersant.ua> – газета «Коммерсант-Україна»
6. <http://www.companion.ua> – журнал «Компаньон»
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета «Контракты»
8. <http://www.investgazeta.net> - «Українська інвестиційна газета»
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.in.gov.ua
3. Офіційний сайт Державної інноваційної фінансово-кредитної установи [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.difku.gov.ua
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.sts.gov.ua](http://www.sts.gov.ua)
6. Офіційний сайт Донецького обласного управління статистики [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Донецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/> -
8. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.min.gov.ua>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національного центру впровадження галузевих інноваційних програм [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.innovations.gov.ua
13. Офіційний сайт Нормативні Акти України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
14. Офіційний WWW–Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.biz-registr.com.ua/?0^12>

Семінарське заняття №4 (2 год.)

Тема 4. Інноваційний тип розвитку та національні інноваційні системи

1. Інноваційний тип розвитку як мета економічної політики держави
2. Определения НИС и теоретическое развитие концепции НИС
3. Основные элементы НИС.

Питання до обговорення:

1. Опишіть особливості інтенсивного та інноваційного типу розвитку;
2. Охарактеризуйте чинники переходу господарських систем до інноваційного типу розвитку;
3. Визначте показники наукомісткості виробництва;
4. Визначте особливості інноваційного розвитку країн технологічного ядра;
5. Визначте особливості інноваційного розвитку країн першого технологічного кола;
6. Визначте особливості інноваційного розвитку країн другого технологічного кола;
7. Визначте особливості інноваційного розвитку постсоціалістичних країн Східної Європи;
8. Визначте особливості інноваційного розвитку країн СНД;
9. Визначте особливості інноваційного розвитку країн, що розвиваються;
10. Розгляньте сутність та базові елементи національної інноваційної системи.

Завдання

Проаналізувати всесвітній інноваційний рейтинг, визначити країни які займають лідируючі позиції та визначити місце України в цьому рейтингу.

Ключові поняття:

Інновації, інноваційна діяльність, інноваційний процес, інноваційний розвиток, високі технології, технологічне ядро, ресурсно-технологічний потенціал, національна інноваційна система, інформація.

Нормативна література

1. ЗУ «Про Національну раду з інноваційного розвитку України» 18 липня 2006р. №691
2. ЗУ «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р.
3. ЗУ «Про особливості в оподаткуванні інноваційної діяльності» від 26.12.2002р.
4. ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 21.09.1999р
5. ЗУ «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р.
6. ЗУ «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» від 01.12.1995р.
7. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993р. 07.1999р.
8. ЗУ «Про фондову біржу та цінні папери».

Періодичні видання України з проблем інноваційного розвитку:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал «Бизнес»
3. <http://www.expert.ua> – журнал «Експерт-Україна»
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета «Деловая Столиця»
5. <http://www.kommersant.ua> – газета «Коммерсант-Україна»
6. <http://www.companion.ua> – журнал «Компаньон»
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета «Контракты»
8. <http://www.investgazeta.net> - «Українська інвестиційна газета»
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.in.gov.ua
3. Офіційний сайт Державної інноваційної фінансово-кредитної установи [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.difku.gov.ua
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.sts.gov.ua](http://www.sts.gov.ua)
6. Офіційний сайт Донецького обласного управління статистики [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Донецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/> -
8. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.min.gov.ua>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національного центру впровадження галузевих інноваційних програм [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.innovations.gov.ua
13. Офіційний сайт Нормативні Акти України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
14. Офіційний WWW–Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.biz-registr.com.ua/?0^12>
15. Офіційний сайт World Intellectual Property Organization [Електронний ресурс] / – Режим доступу: http://www.wipo.int/econ_stat/ru/economics/gii/
16. Офіційний сайт Global Innovation Index 2014 [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.globalinnovationindex.org/>

Семінарське заняття №5 (2 год.)

Тема 5. Особливості інноваційної діяльності України

1. Оцінка стану та особливостей інноваційного розвитку світової економіки
2. Особливості інвестиційно-інноваційного розвитку України

Питання до обговорення:

1. Країни-лідери за обсягами витрат на науково-дослідні роботи;
2. Проаналізувати особливості міжнародної торгівлі наукоємною продукцією;
3. Особливості поглиблення технологічного розриву між країнами;
4. Розподіл країн лідерів за інноваціями за регіональною ознакою;
5. Охарактеризувати інноваційну активність промислових підприємств України;
6. Динаміка та структура наукових та науково-технічних робіт в Україні;
7. Визначити особливості створених високих технологій в Україні;
8. Особливості фінансування інноваційної діяльності в Україні;
9. Виокремити основні проблеми та перешкоди, які існують в Україні стосовно переходу до інноваційної моделі розвитку економіки;
10. Визначити напрямки активізації інноваційної діяльності в Україні.

Ключові поняття:

Інновації, інноваційна діяльність, інноваційний процес, інноваційний розвиток, інноваційні підприємства, науково-технічні роботи, високі технології, інноваційний індекс розвитку, інноваційна модель, високотехнологічний експорт та імпорт.

Нормативна література

1. ЗУ «Про Національну раду з інноваційного розвитку України» 18 липня 2006р. №691
2. ЗУ «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р.
3. ЗУ «Про особливості в оподаткуванні інноваційної діяльності» від 26.12.2002р.
4. ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 21.09.1999р
5. ЗУ «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р.
6. ЗУ «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» від 01.12.1995р.
7. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993р. 07.1999р.
8. ЗУ «Про фондову біржу та цінні папери».

Періодичні видання України з проблем інноваційного розвитку:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал «Бизнес»
3. <http://www.expert.ua> – журнал «Експерт-Украина»
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета «Деловая Столица»
5. <http://www.kommersant.ua> – газета «Коммерсант-Украина»

6. <http://www.companion.ua> – журнал «Компаньон»
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета «Контракты»
8. <http://www.investgazeta.net> - «Украинская инвестиционная газета»
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.in.gov.ua
3. Офіційний сайт Державної інноваційної фінансово-кредитної установи [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.difku.gov.ua
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.sts.gov.ua](http://www.sts.gov.ua)
6. Офіційний сайт Донецького обласного управління статистики [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Донецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/> -
8. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.min.gov.ua>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національного центру впровадження галузевих інноваційних програм [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.innovations.gov.ua
13. Офіційний сайт Нормативні Акти України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
14. Офіційний WWW–Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.biz-registr.com.ua/?0^12>
15. Офіційний сайт World Intellectual Property Organization [Електронний ресурс] / – Режим доступу: http://www.wipo.int/econ_stat/ru/economics/gii/
16. Офіційний сайт Global Innovation Index 2014 [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.globalinnovationindex.org/>

Семінарське заняття №6 (2 год.)

Тема 6. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні

1. Сутність та принципи державного регулювання інноваційної діяльності.
2. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.
3. Державна інноваційна політика
4. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності

Питання до обговорення:

1. Шляхи та засоби державного регулювання інноваційної діяльності;
2. Інструменти регулювання попиту та пропозиції на інноваційні продукти;
3. Інструменти створення сприятливого середовища для інноваційного процесу;
4. Вітчизняний досвід підтримки інноваційної діяльності;
5. Зарубіжний досвід підтримки інноваційного розвитку;
6. Опишіть стратегічні пріоритети та напрями інноваційної діяльності в Україні;
7. З'ясуйте суть податкового режиму як важелю державного регулювання інноваційної діяльності;
8. Визначте особливості митного регулювання інноваційної діяльності;
9. Охарактеризуйте напрями державної інноваційної політики;
10. Основні положення політики технологічного поштовху;
11. З'ясуйте суть політики ринкової орієнтації;
12. Розгляньте політику соціальної орієнтації;
13. Опишіть довгострокову інноваційну політику;
14. Визначте основні положення поточної інноваційної політики;
15. Суть та значення інтелектуального продукту;
16. Охарактеризуйте суть та методи захисту авторського права;
17. Комерційна таємниця.

Завдання

Надайте оцінку соціальної ефективності інноваційної діяльності (на прикладі окремої країни світу)

Ключові поняття:

Інновації, інноваційна політика, державне регулювання, митне регулювання, інноваційна діяльність, інноваційний процес, торговельні марки, комерційна таємниця, авторські права, інтелектуальний продукт,

Нормативна література

1. ЗУ «Про Національну раду з інноваційного розвитку України» 18 липня 2006р. №691
2. ЗУ «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р.
3. ЗУ «Про особливості в оподаткуванні інноваційної діяльності» від 26.12.2002р.
4. ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 21.09.1999р
5. ЗУ «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р.
6. ЗУ «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» від 01.12.1995р.
7. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993р. 07.1999р.
8. ЗУ «Про фондову біржу та цінні папери».

Періодичні видання України з проблем інноваційного розвитку:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал «Бизнес»
3. <http://www.expert.ua> – журнал «Експерт-Україна»
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета «Деловая Столиця»
5. <http://www.kommersant.ua> – газета «Коммерсант-Україна»
6. <http://www.companion.ua> – журнал «Компаньон»
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета «Контракты»
8. <http://www.investgazeta.net> - «Українська інвестиційна газета»
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.in.gov.ua
3. Офіційний сайт Державної інноваційної фінансово-кредитної установи [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.difku.gov.ua
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.sts.gov.ua](http://www.sts.gov.ua)
6. Офіційний сайт Донецького обласного управління статистики [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Донецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/> -
8. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.min.gov.ua>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національного центру впровадження галузевих інноваційних програм [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.innovations.gov.ua
13. Офіційний сайт Нормативні Акти України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
14. Офіційний WWW–Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.biz-registr.com.ua/?0^12>

МОДУЛЬ 2

РЕФЕРАТИВНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Роль інноваційних процесів у сучасній економіці.
2. Національні інноваційні системи.
3. Інновації: зміст та класифікація.
4. Фактори інноваційного розвитку світової економіки.
5. Інноваційна діяльність та конкурентоспроможність національних економік.
6. Критерії економічної оцінки результатів інноваційної діяльності.
7. Інноваційні проекти. Особливості формування та реалізації.
8. Економічні механізми державного стимулювання інноваційної діяльності: світовий досвід.
9. Формування та розвиток нової економіки.
10. Інноваційний менеджмент. Основні задачі.
11. Особливості планування інноваційних процесів.
12. Особливості інноваційного етапу розвитку світової економіки.
13. Інновації як фактор економічного розвитку.
14. Організаційні форми інноваційної діяльності.
15. Етапи економічного розвитку та технологічні уклади.
16. Законодавчі основи інноваційного розвитку економіки України.
17. Види інноваційних стратегій поведінки на міжнародному ринку.
18. Розвиток міжнародного лізингу
19. Особливості організації венчурного бізнесу.
20. Генезис інноваційно-підприємницьких теорій

Методичні вказівки до написання рефератів

Важливим елементом самопідготовки студента, а також його підготовки до семінарських занять є написання реферату. Реферат являє собою письмову роботу студента по одному з вибраних тем курсу «Світові економічні системи і інноваційна діяльність» і повинен бути результатом самостійної творчої роботи. Тому в рефераті студент повинен відобразити своє знання і розуміння проблеми, що досліджуються.

Метою написання реферату є розширення знань і підвищення загального культурного рівня студентів з курсу «Світові економічні системи і інноваційна діяльність».

Задачі реферату: вдосконалення уміння працювати з першоджерелами, матеріалами періодичного друку, статистичними збірниками і т.д.; залучення студентів до самостійного вивчення предмета дослідження; формування логічного мислення, економічної культури студента; розвиток навичок творчого пошуку, аналізу літературних джерел.

У вступі обґрунтовується вибір теми, її актуальність, науково-практична значущість, мета і задачі, які визначає студент. виділяється об'єкт та предмет

дослідження, характеризуються методи, які використовувались при написанні роботи, а також описується теоретична база дослідження.

У основній частині необхідно розкрити суть проблеми, що досліджується. на кожне питання плану необхідно дати чітку, логічно струнку відповідь.

У висновках узагальнюються отримані внаслідок проведеного дослідження висновки.

Наприкінці роботи вказується список використаної літератури. всі літературні джерела повинні бути записані в алфавітному порядку відповідно до встановленого порядку. якщо в роботі приводяться статистичні дані, цитати, необхідно вказати в квадратних дужках номер джерела згідно з списком використаної літератури з вказівкою сторінки.

Вимоги, що пред'являються до оформлення рефератів.

Реферат друкують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Використовується 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman, кегль – 14. Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка чорного кольору середньої жирності.

Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 20 мм, праве – не менш 10 мм, верхнє – не менш 20 мм, нижнє – не менш 20 мм.

Реферат включає вступ (1-2 стор.), основну частину, в якій висловлюється зміст проблеми (10-15 стор.), що досліджується, висновок (1-2 стор.). Обсяг реферату 15-20 друкарських листів формату А-4.

Нумерація сторінок є крізною і подається арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки.

Першою сторінкою вважається титульний лист, який включається до загальної нумерації сторінок, але на ньому номер сторінки не ставиться.

У рефераті обов'язково повинен бути зміст, що розкриває основні питання обраної теми (як правило, 3-5 питань). У тексті реферату виділяються як основні питання плану, так і окремі розділи.

Робота по написанню реферату вважається завершеною, якщо вона виконана відповідно до плану, правильно оформлена і отримала позитивний відгук наукового керівника.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

1. Досвід державної підтримки інноваційної діяльності розвинених країн світу
2. Закордонний досвід державного регулювання інноваційних процесів.
3. Національна інноваційна система США.
4. Інноваційна діяльність в Україні. Стан та перспективи розвитку.
5. Інноваційний потенціал економічного розвитку України.
6. Пріоритети інноваційного розвитку України.
7. Спільні проекти підтримки інноваційної діяльності Євросоюзу.
8. Інноваційна політика країн ЄС.
9. Концепції міждержавної інноваційної політики країн СНД.
10. Дослідницькі асоціації в японському інноваційному процесі.
11. Особливості інноваційного менеджменту в США
12. Сучасний науково – технічний та інноваційний потенціал нових індустріальних країн.
13. Організація венчурного підприємництва в США.
14. Історія розвитку технопарків в колишньому СРСР.
15. Світова практика державного регулювання інноваційної сфери: рівні і форми.
16. Світова практика державних стратегій регулювання інноваційної діяльності.
17. Характеристика механізму державної підтримки інноваційної діяльності в США.
18. Характеристика механізму державної підтримки інноваційної діяльності в Японії.
19. Характеристика механізму державної підтримки інноваційної діяльності країн Євросоюзу.
20. Японський досвід розвитку організаційних форм інноваційної діяльності.
21. Технопарки та технополіси США. Моделі створення технопарків та їх характеристики.
22. Технопарки Європи. Створення єдиного європейського наукового простору. Цілі Рамочних програм ЄС.
23. Функціонування зон високої технології в Великій Британії, в Німеччині, Франції, Туреччині.
24. Інфраструктура технопарків Азії: Китай, Японія, Індія, Південна Корея. Регіональна та функціональна спеціалізація технопарків.
25. Технопарки країн бувшого соціалістичного табору: Польща, Білорусія, Казахстан. Технопарки та наукогради Росії.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Поняття інновацій та їх сучасна характеристика
2. Які об'єкти інноваційної діяльності?
3. Хто виступає в якості суб'єктів інноваційної діяльності?
4. Життєвий цикл інновацій.
5. Сутність сфери інноваційної діяльності.
6. У чому полягає економічна природа інноваційних процесів?
7. Вплив інновацій на соціально-економічний розвиток суспільства.
8. Система класифікації інновацій.
9. Теорія циклічних економічних криз.
10. Теорія довгих хвиль М.Д. Кондратьєва.
11. Теорія економічного розвитку Й.Шумпетера.
12. Дослідження С.-С. Кузнеця, Г.Менша та Р.Фостера.
13. Концепція технологічних устроїв
14. Класифікація технологічних укладів
15. Багатоукладність української економіки
16. Опишіть функції і принципи системи фінансування інноваційної діяльності.
17. Розгляньте способи й джерела фінансування.
18. Охарактеризуйте перспективні джерела фінансування.
19. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом.
20. Визначте типи венчурних підприємств.
21. Проаналізуйте форми та особливості лізингового фінансування.
22. Охарактеризуйте фінансовий й оперативний лізинг.
23. Сутність лізингового договору.
24. Фінансовий інжиніринг, як новітня фінансова технологія
25. Стимулювання інноваційної діяльності.
26. Опишіть заходи створення сприятливих умов для інноваційної діяльності підприємницького сектора.
27. Визначте методи оцінки й стимулювання праці дослідників і розробників.
28. Визначте сутність та складові інноваційної інфраструктури.
29. Охарактеризуйте організаційні форми інноваційної сфери.
30. Опишіть в яких формах може розвиватися венчурне підприємництво?
31. Визначте перспективи розвитку венчурного бізнесу в Україні.
32. Бізнес-інкубатор як організаційна структура підтримання інноваційного підприємництва.
33. Особливості розвитку бізнес-інкубаторів в Україні.
34. Розгляньте особливості регіональних науково-технологічних центрів.
35. Визначте сутність технопарків
36. Технополіси як форма інтеграції науки і виробництва
37. Опишіть особливості інтенсивного та інноваційного типу розвитку;
38. Охарактеризуйте чинники переходу господарських систем до інноваційного типу розвитку;
39. Визначте показники наукомісткості виробництва;

40. Визначте особливості інноваційного розвитку країн технологічного ядра;
41. Визначте особливості інноваційного розвитку країн першого технологічного кола;
42. Визначте особливості інноваційного розвитку країн другого технологічного кола;
43. Визначте особливості інноваційного розвитку постсоціалістичних країн Східної Європи;
44. Визначте особливості інноваційного розвитку країн СНД;
45. Визначте особливості інноваційного розвитку країн, що розвиваються;
46. Розгляньте сутність та базові елементи національної інноваційної системи;
47. Країни-лідери за обсягами витрат на науково-дослідні роботи;
48. Проаналізувати особливості міжнародної торгівлі наукоємною продукцією;
49. Особливості поглиблення технологічного розриву між країнами;
50. Розподіл країн лідерів за інноваціями за регіональною ознакою;
51. Охарактеризувати інноваційну активність промислових підприємств України;
52. Динаміка та структура наукових та науково-технічних робіт в Україні;
53. Визначити особливості створених високих технологій в Україні;
54. Особливості фінансування інноваційної діяльності в Україні;
55. Виокремити основні проблеми та перешкоди, які існують в Україні стосовно переходу до інноваційної моделі розвитку економіки;
56. Визначити напрямки активізації інноваційної діяльності в Україні.
57. Шляхи та засоби державного регулювання інноваційної діяльності;
58. Інструменти регулювання попиту та пропозиції на інноваційні продукти;
59. Інструменти створення сприятливого середовища для інноваційного процесу;
60. Вітчизняний досвід підтримки інноваційної діяльності;
61. Зарубіжний досвід підтримки інноваційного розвитку;
62. Опишіть стратегічні пріоритети та напрями інноваційної діяльності в Україні;
63. З'ясуйте суть податкового режиму як важелю державного регулювання інноваційної діяльності;
64. Визначте особливості митного регулювання інноваційної діяльності;
65. Охарактеризуйте напрямки державної інноваційної політики;
66. Основні положення політики технологічного поштовху;
67. З'ясуйте суть політики ринкової орієнтації;
68. Розгляньте політику соціальної орієнтації;
69. Опишіть довгострокову інноваційну політику;
70. Визначте основні положення поточної інноваційної політики;
71. Суть та значення інтелектуального продукту;
72. Охарактеризуйте суть та методи захисту авторського права;
73. Комерційна таємниця.

I – ВАРІАНТ

- 1. Система взаємодії інноваторів, інвесторів, товаровиробників конкурентоспроможної продукції через розвинуту інноваційну інфраструктуру - це**
  - a) ринок новацій;
  - b) інноваційна інфраструктура;
  - c) сфера інноваційної діяльності;
  - d) немає вірної відповіді.

- 2. Головний елемент цілісної системи інноваційної діяльності**
  - a) інвестиції;
  - b) наука;
  - c) нововведення;
  - d) людина.

- 3. Що таке технополіс?**
  - a) складний багатофункціональний комплекс, який надає широкий перелік різноманітних послуг інноваційним підприємствам;
  - b) науково-виробничий територіальний комплекс зі складною функціональною структурою;
  - c) цілісна науково-виробнича структура, заснована як окреме місто;
  - d) найсучасніші форми інтеграції науки і виробництва, що створюють умови для технологічного поштовху, результатом якого є поява значної кількості інновацій, що будуть оперативно освоєні виробництвом і забезпечать потужний економічний розвиток регіону і країни загалом.

- 4. Четверта фаза життєвого циклу продукції пов'язана з фазою ...**
  - a) технологічного освоєння масштабного випуску нової продукції.
  - b) досліджень і розробок по створенню нововведення - продукту;
  - c) зниження обсягів виробництва і продажів;
  - d) стабілізації обсягів виробництва промислової продукції;

- 5. Технологічне лідерство у виробництві наукомісткої продукції означає ...**
  - a) збільшення конкурентоспроможності товару;
  - b) показник високого потенціалу наукових знань;
  - c) поліпшення стану економіки країни;
  - d) всі відповіді вірні.

- 6. Третій технологічний уклад пов'язаний з ...**
  - a) появою залізниць, машинобудування, пароплавів;
  - b) застосуванням у промисловості електроенергії, винаходи двигуна внутрішнього згорання, розвитком хімічної промисловості;
  - c) промисловим переворотом, початок якого поклало розвиток промисловості у Великобританії;
  - d) жовтневої революцією в Росії в 1917 році.

- 7. Короткі хвилі (цикли) в 3-3,5 року поширилися на ...**
  - a) заміну активної частини капіталу у формі верстатного обладнання, транспортних засобів і т.д.;
  - b) ринкові кон'юнктурні зміни по відношенню до певних видів продукції промисловості;
  - c) зміну пасивної частини капіталу, до якої відносяться: будівлі, споруди, комунікації,

передавальні пристрої тощо;

d) немає вірної відповіді.

8. У сучасній концепції життєвий цикл технологічного укладу має три фази розвитку. Третя фаза .....

a) припадає на період відмирання застаріваючого технологічного укладу;

b) пов'язана зі структурною перебудовою економіки на базі нової технології виробництва і відповідає періоду домінування нового технологічного укладу приблизно протягом 50 років;

c) припадає на його зародження і становлення в економіці попереднього технологічного укладу;

d) всі відповіді вірні.

9. Економіст, який першим побачив в теорії хвиль можливість подолання криз і спадів у промисловому виробництві за рахунок інноваційного оновлення капіталу через технічні, організаційні, економічні та управлінські нововведення.

a) Н.Д. Кондратьєв;

b) К. Маркс;

c) Г. Греф;

d) І. Шумпетер.

10. Другий технологічний уклад пов'язаний зі ...

a) застосуванням у промисловості електроенергії, винаходи двигуна внутрішнього згорання, розвитком хімічної промисловості;

b) промисловим переворотом початок якого поклато розвиток промисловості у Великобританії;

c) появою залізниць, машинобудування, пароплавів;

d) жовтневої революцією в Росії в 1917 році.

11. Друга фаза життєвого циклу інновації пов'язана з фазою...

a) стабілізації обсягів виробництва промислової продукції;

b) досліджень і розробок по створенню нововведення - продукту;

c) зниження обсягів виробництва і продажів;

d) технологічного освоєння масштабного випуску нової продукції.

12. Процес створення й використання нововведення у межах однієї організації. Нововведення при цьому не набирає безпосередньо товарної форми - це

a) Простий міжорганізаційний інноваційний процес нововведення;

b) Простий внутрішньо-організаційний інноваційний процес;

c) Розширений інноваційний процес;

d) немає вірної відповіді.

13. На якому етапі інноваційного процесу відбувається втілення теоретичних конструкцій явищ і процесів у матеріальну оболонку, визначаються технічні характеристики нової продукції, розробляють інженерно-технічну документацію на неї, створюють дослідні зразки, розпочинають експериментальне виробництво:

a) наука;

b) реалізація;

c) техніка;

d) виробництво.

14. Які інновації реалізують значні винаходи і стають основою формування нових поколінь і напрямків розвитку техніки:

- a) базисні;
- b) фінансові;
- c) стратегічні;
- d) соціальні.

15. Суб'єктами фінансування інноваційних процесів не можуть бути:

- a) банківські установи;
- b) інтегровані фінансово-промислові структури;
- c) державні та територіальні органи управління;
- d) інноватор.

16. Фірми, які використовують інновації, створені віолентами, збагачуючи їх індивідуальними характеристиками, пристосовуючись до невеличких за обсягами потреб конкретного клієнта.

- a) експлеренти;
- b) пацієнти;
- c) комутанти;
- d) віоленти.

17. В Україні для фінансової підтримки інноваційної діяльності існує яка надає кошти на безповоротній основі і має своїм головним завданням сприяння розвитку фундаментальних наукових досліджень і підвищення наукової кваліфікації вчених.

- a) інтегровані фінансово-промислові структури;
- b) Українська державна інноваційна компанія;
- c) Державна інноваційна фінансово-кредитна установа;
- d) немає вірної відповіді.

18. Який лізинг передбачає виплату орендарем протягом періоду дії контракту коштів, що покривають повну вартість амортизації устаткування або більшу її частину, а також прибуток орендодавця

- a) фінансовий лізинг;
- b) оперативний лізинг;
- c) прямий лізинг;
- d) бухгалтерський лізинг.

19. Державна інноваційна політика — це

- a) сукупність форм і методів діяльності держави, спрямованих на створення взаємопов'язаних механізмів інституційного, ресурсного забезпечення підтримки та розвитку інноваційної діяльності, на формування мотиваційних факторів активізації інноваційних процесів;
- b) передбачає провідну роль ринкового механізму в розподілі ресурсів та визначенні напрямів розвитку науки і техніки, а також обмеження ролі держави в стимулюванні фундаментальних досліджень;
- c) немає вірної відповіді;
- d) всі відповіді вірні.

20. Американський вчений Майкл Портер виділив основні типи економічного розвитку:

- a) розвиток на основі виробничих чинників, розвиток на основі інвестицій, розвиток на основі інноваційної діяльності;
- b) екстенсивний розвиток, інноваційний розвиток та інтенсивний розвиток;
- c) інноваційний розвиток та сталий економічний розвиток;
- d) немає вірної відповіді.

21. Країни технологічного ядра світу:

- a) Італія, Канада, Швеція, Голландія, Австрія, Південна Корея;
- b) США, Японія, Німеччина, Китай, Росія, Ізраїль;
- c) США, Японія, Німеччина, Велика Британія, Франція;
- d) США, Японія, Німеччина, Велика Британія, Франція, Італія, Канада, Швеція.

22. Сукупність взаємопов'язаних господарських суб'єктів і інститутів (правових, законодавчих, фінансових, соціальних), що взаємодіють в процесі виробництва, розподілу і використання знань, і конкурентоспроможних технологій, спрямованих на реалізацію стратегічних цілей сталого розвитку економічної системи в межах національних кордонів і сприяють підвищенню конкурентоспроможності на міжнародному рівні її суб'єктів – це

- a) інноваційна економіка;
- b) інноваційна інфраструктура;
- c) національна інноваційна система,
- d) інноваційна модель розвитку;

23. Яке визначення розкриває сутність поняття «інновація»:

- a) кінцевий результат інтелектуальної діяльності, що одержав втілення у вигляді нового порядку, звичаю, методу;
- b) кінцевий результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у вигляді новації;
- c) кінцевий результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у вигляді нововведення;
- d) кінцевий результат інтелектуальної діяльності, що одержав втілення у вигляді винаходу, відкриття.

24. Експлоренти, патієнти, комутанти віоленти – це:

- a) ринкові суб'єкти інноваційної діяльності;
- b) суб'єкти інноваційної діяльності;
- c) інноваційні посередники;
- d) інноваційні підприємства

25. Учасниками інноваційної структури можуть бути будь-які підприємства, організації та установи незалежно від форм власності, а саме:

- a) науково-дослідні та проектно-конструкторські організації, які працюють за профілем інноваційної структури;
- b) навчальні заклади, які працюють за профілем інноваційної структури або спеціалізуються на підготовці та підвищенні кваліфікації фахівців з базових спеціальностей інноваційної структури;
- c) виробничі підприємства, які впроваджують результати науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт та винаходів;
- d) немає вірної відповіді;
- e) всі відповіді вірні.

26. На сьогодні в розвинених країнах формуються технології

- a) 5-го технологічного укладу;
- b) 6-го технологічного укладу;
- c) 3-го та 4-го технологічного укладу;
- d) всі відповіді вірні.

27. Організаційна структура, метою якої є формування сприятливих умов для стартового розвитку малих підприємств через надання їм певного комплексу

послуг і ресурсів – це

- a) бізнес-інкубатор;
- b) технологічний парк;
- c) технополіс;
- d) венчурне підприємство.

28. Які існують види венчурного фінансувати:

- a) фінансування інкубаційного періоду, комерційного освоєння, розвитку;
- b) фінансування низькопотенційних підприємств, венчурів середнього ринку, високо потенційних підприємств;
- c) немає вірної відповіді;
- d) всі відповіді вірні.

29. Заповніть таблицю

Нововведення		Технологічна інновація	
Інновація		Технологічний уклад	
Винахід		Інноватор	
Поліпшувальні інновації		Маркетингова інновація	

- a) Сукупність технологій та виробництв одного рівня, які поєднуються в стійку цілісність, що само відтворюється;
- b) Особа, яка ініціює процес впровадження інновації і бере на себе відповідальність за його реалізацію;
- c) Кінцевий результат упровадження нововведення з метою зміни об'єкта управління та одержання економічного, соціального, екологічного, науково-технічного або іншого ефекту;
- d) Нові технології виробництва старих чи нових продуктів. Це зміни перш за все в засобах чи методах організації виробництва;
- e) Впровадження нових видів виробництв, що реалізують інноваційний потенціал базової інновації; вони дають змогу поширювати і вдосконалювати базові покоління техніки;
- f) Новий порядок дій, новий метод, оформлений результат фундаментальних, прикладних досліджень, розробок або експериментальних робіт у якій-небудь сфері діяльності по підвищенню його ефективності.
- g) Освоєння нового джерела постачання сировини або напівфабрикатів;
- h) Результат науково-дослідницьких і дослідно-конструкторських робіт (НДЦКР), що відображає принципово новий механізм, який може стати основою появи значної частини інновацій та інноваційних процесів і суттєво вплинути на розвиток НТП.

30. Заповніть таблицю «Основні принципи державної інноваційної політики».

1	
2	
3	
4	
5	
6	

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ**II – ВАРІАНТ**

- 1. У сучасній концепції життєвий цикл технологічного укладу має три фази розвитку. Друга фаза ...**
  - a) пов'язана зі структурною перебудовою економіки на базі нової технології виробництва і відповідає періоду домінування нового технологічного укладу приблизно протягом 50 років;
  - b) доводиться на відмирання застаріваючого технологічного укладу;
  - c) припадає на його зародження і становлення в економіці попереднього технологічного укладу;
  - d) всі відповіді вірні.

- 2. В основі середніх промислових циклів кон'юнктури протяжністю в 7-10 років лежить...**
  - a) ринкові кон'юнктурні зміни по відношенню до певних видів продукції промисловості;
  - b) зміна пасивної частини капіталу, до якої відносяться: будівлі, споруди, комунікації, передавальні пристрої і т.д.;
  - c) заміна активної частини капіталу у формі верстатного устаткування, транспортних засобів і т.д.;
  - d) всі відповіді вірні.

- 3. В основі довгих хвиль (або циклів) кон'юнктури лежить ...**
  - a) зміна пасивної частини капіталу, до яких відносяться: будівлі, споруди, комунікації, передавальні пристрої і т.д.
  - b) заміна активної частини капіталу у формі верстатного обладнання, транспортних засобів і т.д.
  - c) ринкові кон'юнктурні зміни по відношенню до певних видів продукції промисловості;
  - d) всі відповіді вірні

- 4. Перша фаза життєвого циклу продукції пов'язана з фазою...**
  - a) зниження обсягів виробництва і продажів;
  - b) технологічного освоєння масштабного випуску нової продукції;
  - c) досліджень і розробок по створенню нововведення - продукту;
  - d) стабілізації обсягів виробництва промислової продукції.

- 5. Перший технологічний уклад пов'язаний з ...**
  - a) жовтневою революцією в Росії в 1917 році;
  - b) появою залізниць, машинобудування, пароплавів;
  - c) застосуванням у промисловості електроенергії, винаходи двигуна внутрішнього згорання, розвитком хімічної промисловості;

d) промисловим переворотом, початок якого зумовило розвиток промисловості у Великобританії.

6. Третя фаза життєвого циклу продукції пов'язана з фазою ...

- a) стабілізації обсягів виробництва промислової продукції;
- b) досліджень і розробок по створенню нововведення - продукту;
- c) зниження обсягів виробництва і продажів;
- d) технологічного освоєння масштабного випуску нової продукції;

7. У сучасній концепції життєвий цикл технологічного укладу має три фази розвитку. Перша фаза ...

- a) пов'язана зі структурною перебудовою економіки на базі нової технології виробництва і відповідає періоду домінування нового технологічного укладу приблизно протягом 50 років;
- b) доводиться на відмирання застаріваючого технологічного укладу;
- c) припадає на його зародження і становлення в економіці попереднього технологічного укладу;
- d) немає вірної відповіді.

8. Автор теорії хвиль (великих циклів кон'юнктури)

- a) Г. Форд;
- b) Н.Д. Кондратьєв;
- c) Р.А. Фатхутдінов;
- d) А. Файоль.

9. У загальному вигляді (на макрорівні) модель інноваційного процесу можна подати як кілька послідовних етапів:

- a) наука - техніка - виробництво;
- b) наука - виробництво - техніка;
- c) техніка - виробництво - наука;
- d) немає вірної відповіді

10. Інноваційний процес - це...

- a) підбір і аналіз фактів для постановки і рішення наукової проблеми щодо створення нововведення;
- b) це комплекс різних послідовних видів діяльності на основі поділу і кооперації праці від одержання нового теоретичного, знання, до використання створеного на його основі товару споживачем;
- c) це комплекс дій, який спрямований на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів та послуг.
- d) всі відповіді вірні.

11. На сьогодні в розвинених країнах домінують технології

- a) 5-го технологічного укладу,

- b) 6-го технологічного укладу;
- c) 3-го та 4-го технологічного укладу;
- d) немає вірної відповіді

12. Які види інновацій можна віднести до класифікаційною ознакою «ступінь новизни»?

- a) базові та покращують;
- b) регіональні та фірмові;
- c) радикальні і модифікаційні;
- d) немає вірної відповіді

13. Що первинне – новація або інновація?

- a) новація;
- b) інновація;
- c) однакові;
- d) немає вірної відповіді.

14. Що таке технологічний парк?

- a) складний багатофункціональний комплекс, який надає широкий перелік різноманітних послуг інноваційним підприємствам;
- b) науково-виробничий територіальний комплекс зі складною функціональною структурою;
- c) компактно розташований науково-технічний комплекс, до складу якого входять наукові установи, вищі навчальні заклади, комерційні підприємства, консалтингові, інформаційні та інші сервісні служби і який функціонує на засадах комерціалізації науково-технічної діяльності;
- d) найсучасніші форми інтеграції науки і виробництва, що створюють умови для технологічного поштовху, результатом якого є поява значної кількості інновацій, що будуть оперативно освоєні виробництвом і забезпечать потужний економічний розвиток регіону і країни загалом.

15. Яка тривалість довгих промислових циклів, згідно з теорією Н.Д. Кондратьєва?

- a) 20-40 років;
- b) 40-60 років;
- c) 60-80 років;
- d) близько 100 років.

16. Які інновації орієнтовані на побудову і функціонування нових структур?

- a) соціальні;
- b) базисні;
- c) комплексні;
- d) ринкові.

17. Об'єктами інноваційної діяльності є:

- a) інноваційні програми та проекти;
- b) сировинні матеріали, засоби їх видобування та переробки;
- c) товарна продукція;
- d) всі відповіді вірні.

18. Що не відноситься до позичкових коштів фінансуванні інноваційної діяльності?

- a) податковий кредит;
- b) комерційний кредит постачальників матеріальних ресурсів при покупці цих ресурсів із відстроченням платежем;
- c) кошти, що мобілізуються шляхом емісії цінних паперів;
- d) лізинг.

19. На якому етапі венчурного фінансування здійснюється встановлення спільних з інвестором самостійних нових цільових підприємств із числа бізнес інкубаторів?

- a) фінансування інкубаційного періоду;
- b) фінансування розвитку;
- c) фінансування комерційного освоєння;
- d) фінансування розвитку.

20. Підприємства, які мають понад 50 млн. доларів щорічного прибутку впродовж 5 років, є найпривабливішими для венчурних інвесторів, та як правило, мають корпоративну форму власності і становлять 1%, загальної кількості інноваційних підприємств – це

- a) низькопотенційні підприємства;
- b) високопотенційні підприємства;
- c) венчурні фірми;
- d) венчури середнього ринку.

21. Сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності – це:

- a) ринок новацій;
- b) інноваційна інфраструктура;
- c) сфера інноваційної діяльності;
- d) немає вірної відповіді.

22. Фірми, що спеціалізуються на створенні нових чи радикально змінених старих сегментів ринку та є розробниками нової продукції, для чого створюють у себе потужні дослідницькі відділи та конструкторські бюро – це:

- a) експлеренти;
- b) пацієнти;
- c) комутанти;
- d) віоленти.

23. Закони і законодавчі акти; обсяги і джерела інвестування інновацій; асигнування і дотації з Державного та місцевих бюджетів; норми і нормативи; ціноутворення; ставки податків і пільги з оподаткування; відсотки за кредит і державні гарантії – це:

- a) засоби регулювання інноваційної діяльності;
- b) принципи регулювання інноваційної діяльності;
- c) напрями інноваційної діяльності;
- d) стратегії інноваційної діяльності.

24. Технологічний поштовх, ринкова орієнтація, соціальна орієнтація, зміна економічної структури господарського механізму – це:

- a) інноваційні стратегії;
- b) типи державної інноваційної політики;
- c) напрями державної інноваційної політики;
- d) немає вірної відповіді.

25. За темпами технологічного та економічного розвитку світове співтовариство поділяють на такі групи:

- a) технологічне ядро, країни 1-го і 2-го технологічного кола, постсоціалістичні країни, країни СНД, країни, що розвиваються;
- b) технологічне ядро, країни 1-го і 2-го технологічного кола, країни з перехідною економікою, країни, що розвиваються; розвинуті країни;
- c) технологічне ядро, країни 1-го, 2-го, 3-го і 4-го технологічного кола, країни з перехідною економікою, країни, що розвиваються;
- d) сі) країни 1-го, 2-го, 3-го і 4-го технологічного кола, країни з перехідною економікою, країни, що розвиваються; розвинуті країни;

26. Країни першого технологічного кола:

- a) США, Японія, Німеччина, Велика Британія, Франція;
- b) Італія, Канада, Швеція, Голландія, Австрія, Південна Корея;
- c) США, Японія, Німеччина, Китай, Росія, Ізраїль;
- d) США, Японія, Німеччина, Велика Британія, Франція, Італія, Канада, Швеція.

27. Ключовим елементом НІС виступає:

- a) держава;
- b) інвестиційні фонди;
- c) інноваційні підприємства;
- d) наукові установи.

28. Інноваційний потенціал організації це -

- a) готовність організації до стабільної виробничої діяльності;
- b) міра готовності організації до участі в інноваційному проекті;
- c) міра готовності організації виконати завдання по досягненню інноваційної мети;
- d) немає вірної відповіді.

29. Заповніть таблицю.

Право на промислову власність		Інтелектуальний продукт	
НДЦКР		Ноу-хау	
Інтелектуальна власність		Базові інновації	
Комерційна таємниця		Авторське право	

- a) Сукупність авторських та інших прав на продукт інтелектуальної діяльності, що охороняються законодавчими актами держави.
- b) Результат творчих зусиль окремої особистості або наукового колективу.
- c) Система правових норм, що регулюють правові відносини, пов'язані зі створенням і використанням творів науки і різних видів мистецтва.
- d) Винятково право на використання певних нематеріальних ресурсів у процесі виробничої діяльності в сфері промисловості, торгівлі, сільського господарства.
- e) Відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та Іншого характеру, які при їх розголошенні стороннім можуть завдати шкоди особам, чиєю власністю вони є.
- f) Форма інтелектуальної власності, науково-технічний результат, що навмисне не патентується з метою випередження конкурентів, повного власного використання його для отримання надприбутку або передання іншим користувачам на вигідних умовах за ліцензійним договором.
- g) Сукупність робіт, спрямованих на отримання нових знань та їх практичне застосування при створенні нового виробу або технології.
- h) Поява нового способу виробництва чи раніше невідомого продукту, які започатковують або дають імпульс розвитку нової галузі

30. Заповніть таблицю «Стратегічні пріоритети та напрями інноваційної діяльності в Україні».

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі акти

1. ЗУ «Про Національну раду з інноваційного розвитку України» 18 липня 2006р. №691
2. ЗУ «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р.
3. ЗУ «Про особливості в оподаткуванні інноваційної діяльності» від 26.12.2002р.
4. ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 21.09.1999р
5. ЗУ «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993р.
6. ЗУ «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності» від 01.12.1995р.
7. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993р. 07.1999р.
8. ЗУ «Про фондову біржу та цінні папери».

Періодичні видання України з проблем інноваційного розвитку:

1. <http://www.banker.com.ua> – Банківські новини
2. <http://www.business.ua> – журнал «Бизнес»
3. <http://www.expert.ua> – журнал «Експерт-Україна»
4. <http://www.dsnews.com.ua> – газета «Деловая Столиця»
5. <http://www.kommersant.ua> – газета «Коммерсант-Україна»
6. <http://www.companion.ua> – журнал «Компаньон»
7. <http://www.kontrakty.com.ua> – газета «Контракты»
8. <http://www.investgazeta.net> - «Українська інвестиційна газета»
9. <http://www.korrespondent.net> – Українська мережа новин «Korrespondent.net»

Основна література:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність».
2. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності. Навч. посібник. / М.А. Йохна, В.В. Стадник. – К., 2005 р.
3. Завлин П.Н. Инновационный менеджмент. Учебное пособие / П.Н. Завлин, А.К. Казанцев, Л.Э. Миндели – СПб: Питер, 2007.
4. Захарченко В.І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. Навч. посіб. / Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М.М. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
5. Заблоцький Б.Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності: Навч. посібник / Заблоцький Б.Ф. – Львів: Новий світ. – 2008. – 456 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.in.gov.ua

3. Офіційний сайт Державної інноваційної фінансово-кредитної установи [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.difku.gov.ua
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.sts.gov.ua](http://www.sts.gov.ua)
6. Офіційний сайт Донецького обласного управління статистики [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.donetskstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Донецької обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://donoda.gov.ua/> -
8. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.min.gov.ua>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національного центру впровадження галузевих інноваційних програм [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.innovations.gov.ua
13. Офіційний сайт Нормативні Акти України [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>
14. Офіційний WWW–Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.biz-registr.com.ua/?0^12>
15. Офіційний сайт World Intellectual Property Organization [Електронний ресурс] / – Режим доступу: http://www.wipo.int/econ_stat/ru/economics/gii/
16. Офіційний сайт Global Innovation Index 2014 [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.globalinnovationindex.org/>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародної економіки

**Індивідуальне науково-дослідне завдання
з дисципліни: «Світові економічні системи і інноваційна діяльність»
на тему: «_____»**

студента ІV курсу
спеціальності 6.030503 «Міжнародна економіка»

_____
(ПІБ)

Науковий керівник:

_____
(посада, ПІБ викладача)

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Книжкові видання

Один автор

1. Дорошенко В. «Просвіта»: її заснування і праця: короткий історичний нарис / В. Дорошенко. – Філадельфія: [б.в.], 1959. – 102 с.
2. Тимошик М. Видавничий бізнес: погляд журналіста, видавця, вченого / М. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2005. – 328 с.

Два автори

1. Адаменко І.І. Фізика рідин та рідинних систем: підручник / І.І. Адаменкою Л.А. Булавін. - К.: [б. в.], 2006. — 660 с.
2. Аксьонова Л. В. Сучасні тести для дівчат / Л.В. Аксьонова, В.Т. Гридїна; пер. з рос. О.А. Росинська. - Донецьк: БАО, 2004. – 416 с.: іл.

Три автори

1. Панько Т.І. Українське термінознавство: підручник для студ. гуманітар. спец. вищ. навч. закл. / Т.І. Панько, І.М. Кочан, Г.П. Мацюк.- Львів: Світ,1994.–216 с
2. Тимошик М. Історія журналістського курсу в мемуарах, щоденниках, інтерв'ю, замальовках, записках, есеях, документах, світлинах: [навч. посіб.] / М.Тимошик, Г. Дацюк, К. Таран. - К.:Наша культура і наука,2008. - 478 с.

Чотири автори

1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В.В. [таін.]. – К.:НДІ «Украгропром-продуктивність», 2006. – 106 с.
2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу: [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О.В. Гвоздєв, Ф.Ю. Ялпачик, Ю.П. Рогащ, М.М. Сердюк. - К.: Вища освіта, 2006. – 478 с.

П'ять і більше авторів

1. Психологія менеджмента / [Власов П.К. и др.]; под ред. Г.С. Никифорова. - [3-е изд.]. - Х.: Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.
2. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т.В. Бондар [та ін.]. - К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115с. - (Серія «Формування здорового способу життя молоді»: у 14кн., кн.13).

Матеріали конференцій, з'їздів

1. Кібернетика в сучасних економічних процесах: зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. - К.: ІСОА, 2002. – 147 с.
2. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій: зб. наук. праць/наук.ред. В.І.Моссаковський.–Дніпропетровськ:Навч. кн.,1999.215с

Законодавчі матеріали

1. Кримінально-процесуальний кодекс України: за станом на 1 грудня 2005 р. / Верховна Рада України. - Офіц.вид. - К.: Парлам. вид-во, 2006. - 207 с.
2. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами: офіц. текст: за станом на 1 червня 2006 р.: зб. нормат. актів.- К.: Юрінком Інтер, 2006. - 306 с.

Багатотомні видання

1. Історія української культури: у 2т./ НАН України.– К.: Наукова думка, 2001.– Т.1: Українська культура XIII - першої половини XVII ст. – 848 с.: іл.-Т.2: Українська культура другої половини XVII-XVIII ст. – 1246 с.: іл.
2. Антологія української юридичної думки: в 10т. / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - К.: Юридична книга, 2002. - Т.1: Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. – 2002. – 568 с.

Дисертації

1. Копистинська І.Тенденції сучасного вітчизняного книговидання: організаційний, тематичний та рекламно-промоційний аспекти (1991–2003рр.):дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / Копистинська І.М.-К.,2004.-223 с.

Автореферати дисертацій

1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. ... канд. техн. наук: 05.02.08 / Іван Якович Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с.

Періодичні видання**Один автор**

1. Козіна Ж.Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж.Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. - №6. – С.15-18, 35-38.

Два автори

1. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. - 2006. - № 6. - С. 14 - 17.

Чотири і більше авторів

1. Регіональні особливості смертності населення України / Л.А. Чепелевська [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. - 2007. - № 1. - С.25-29.

Електронні ресурси

1. Гетте Н. Типология журналов [Електронний ресурс] // Журнальний зал: культура, искусство, литература: [сайт] / Н. Гете, И. Телятникова; Омский государственный университет. – Режим доступа: <http://www.univer.omsk.ru>
2. Национальный информационно-библиотечный центр «ЛИБНЕТ» [Электронный ресурс] / М-во культуры РФ, Рос. гос. б-ка, Рос. нац. б-ка. – М.: Центр «ЛИБНЕТ», 2004. – Режим доступа: <http://www.nilc.ru/>
3. Нові вимоги до оформлення бібліографічного опису літературних джерел [Електронний ресурс] // Український пульмонологічний журнал. – 2008. - №2. – С.72. – Режим доступу до журн.: <http://www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj/08/pdf08-2/72.pdf> (16.05.09).
4. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003») [Електронний ресурс] / Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003.- № 4. - С.43. - Режим доступу до журн.: [http:// www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinkohtm](http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinkohtm) (16.05.09).